

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 และ 2) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 จำแนกตามข้อมูลผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 จำนวน 333 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าที (t-test) ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และกรณีที่มีการเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม จะใช้การทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือ ANOVA และกรณีที่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significance Difference) ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. จากข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 333 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีประเภทธุรกิจร้านค้าออนไลน์สำหรับการขายสินค้า มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการ 1-5 ปี มีแหล่งที่มาของรายได้หลักจากการประกอบธุรกิจร้านค้าออนไลน์ มีรายได้ของธุรกิจต่อเดือน 20,000-50,000 บาท และมีช่องทางในการยื่นเสียภาษีผ่าน e-Filing

2. จากผลการศึกษาคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 พบว่า

คำถามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกทุกคน มีจำนวน 5 ข้อ โดยอยู่ในด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้จำนวน 3 ข้อ คือ 1) เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า “เงินได้พึงประเมิน” หมายถึง เงินได้ของบุคคลใด ๆ หรือหน่วยภาษีที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของปีใด 2) บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) เงินเดือน ค่าจ้าง ประกันชีวิต จะต้องยื่นแบบฯ ภงด.91 ภายในเดือนมกราคม-มีนาคม ของปีถัดไป 3) บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท จะต้องยื่นแบบฯ ภ.ง.ด.90 ภายใน เดือน มกราคม-มีนาคม ของปีถัดไป ด้านการคำนวณภาษี จำนวน 1 ข้อคือ การหักค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามารถหักลดหย่อนบิดามารดาของผู้มีเงินได้คนละ 30,000 บาท และด้านการชำระภาษี จำนวน 1 ข้อ คือ

ถ้ามีภาษีที่ต้องชำระจำนวนตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป ทั้งภาษีครึ่งปีและภาษีสิ้นปี ผู้เสียภาษีมีสิทธิขอ ผ่อนชำระภาษีได้เป็น 3 งวดเท่า ๆ กัน

ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบผิดมากที่สุด 3 ลำดับแรก โดยอยู่ในด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้ จำนวน 1 ข้อ คือ กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รองลงมาอยู่ในด้านการชำระภาษี จำนวน 1 ข้อ คือ บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้พึงประเมินที่ถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สามารถยื่นแบบ ภงด. 90/91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทุกแห่ง และด้านการคำนวณภาษี จำนวน 1 ข้อ คือ เงินบริจาคเพื่อการศึกษา การกีฬา ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนภาษี

เมื่อพิจารณาคะแนนรวมทุกข้อ พบว่า จากคะแนนเต็ม 35 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 28.77 คะแนน เมื่อแยกตามรายด้าน พบว่า ด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้ จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 10.33 คะแนน ด้านการคำนวณภาษี จากคะแนนเต็ม 13 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 10.31 คะแนน ด้านการชำระภาษี จากคะแนนเต็ม 6 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 4.93 คะแนน และด้านบทลงโทษ จากคะแนนเต็ม 4 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 3.20 คะแนน

3. ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 จำแนกตามข้อมูลผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ พบว่า

3.1 ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีประเภทธุรกิจออนไลน์ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีระยะเวลาในการดำเนินกิจการต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีแหล่งที่มาของรายได้หลักต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีช่องทางการยื่นเสียภาษีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.6 ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีช่องทางการยื่นเสียภาษีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคำนวณภาษี ด้านการชำระภาษีและด้านบทลงโทษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 พบประเด็นสำคัญและนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้ถูกทุกคน มีจำนวน 5 ข้อ โดยอยู่ในด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้ จำนวน 3 ข้อ คือ 1) เงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เรียกว่า “เงินได้พึงประเมิน” หมายถึง เงินได้ของบุคคลใด ๆ หรือหน่วยภาษีที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม ของปีใด 2) บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) เงินเดือน ค่าจ้าง ประเภทเดียว จะต้องยื่นแบบฯ ภงด.91 ภายในเดือนมกราคม-มีนาคม ของปีถัดไป 3) บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินทุกประเภท จะต้องยื่นแบบฯ ภ.ง.ด.90 ภายใน เดือน มกราคม-มีนาคม ของปีถัดไป ด้านการคำนวณภาษี จำนวน 1 ข้อคือ การหักค่าลดหย่อนอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา สามารถหักลดหย่อนบิดามารดาของผู้มีเงินได้คนละ 30,000 บาท และด้านการชำระภาษี จำนวน 1 ข้อ คือ ถ้ามีภาษีที่ต้องชำระจำนวนตั้งแต่ 3,000 บาทขึ้นไป ทั้งภาษีครึ่งปีและภาษีสิ้นปี ผู้เสียภาษีสละสิทธิ์ขอผ่อนชำระภาษีได้เป็น 3 งวดเท่า ๆ กัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพวรรณ คงสัญญ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : กรณีศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากที่สุดคือ เรื่องการยื่นแบบ ภ.ง.ด.90, 91 สามารถยื่นได้ที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาธนาคารกรุงไทยทางอินเทอร์เน็ต www.rd.go.th และส่งทางไปรษณีย์ รองลงมาคือเรื่อง กำหนดเวลายื่นแบบ ภ.ง.ด. 90, 91 ภายในเดือนมกราคม-มีนาคม ของปีถัดไป และเรื่องการหักค่าลดหย่อนบุตรที่กำลังศึกษาอยู่ สามารถหักลดหย่อนได้คนละ 17,000 บาท กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบและการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาน้อยคือเรื่องเงินได้ประเภทอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินเดือนสามารถเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรหรือเลือกหักค่าใช้จ่ายเหมาในอัตราที่กำหนด ทั้งนี้ข้อเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้เสียภาษีทำให้สามารถตอบคำถามได้ทุกคน

ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบผิดมากที่สุด 3 ลำดับแรก โดยอยู่ในด้านข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้ จำนวน 1 ข้อ คือ กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รองลงมาอยู่ในด้านการชำระภาษี จำนวน 1 ข้อ คือ บุคคลธรรมดาผู้มีเงินได้พึงประเมินที่ถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สามารถยื่นแบบ ภงด. 90/91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ทุกแห่ง และด้านการคำนวณภาษี จำนวน 1 ข้อ คือ เงินบริจาคเพื่อการศึกษา การกีฬา ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 10% ของเงินได้หลังจากหักค่าลดหย่อนภาษี ซึ่งข้อเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษีทุกคน ทำให้ผู้เสียภาษีบางคนอาจไม่สนใจจำเป็นต้องมีความรู้ จึงไม่สามารถตอบคำถามได้

2. การเปรียบเทียบ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ ในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 29 จำแนกตามข้อมูลผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์ที่มีระดับการศึกษา ประเภทธุรกิจออนไลน์ ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ แหล่งที่มาของรายได้หลัก และช่องทางการยื่นเสียภาษีแตกต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วลัยพร แก้วสาร (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีศึกษา ผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตสำนักงานสรรพากรพื้นที่ชลบุรี 3” ผลการศึกษา พบว่า ผู้เสียภาษีที่มีระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่งงาน ประสบการณ์ในการทำงาน เงินเดือนและรายได้อื่นต่อเดือน และช่องทางในการยื่นแบบมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเสียภาษีเงินได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กาญจนา สมัครการ (2565, หน้า 1-10) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของพนักงานบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด” ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เนื่องจากการเสียภาษีเป็นเรื่องใกล้ตัวและมีระเบียบกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้อง รวมทั้งมีบทลงโทษสำหรับผู้ไม่ชำระภาษีหรือไม่ยื่นแบบในเวลาที่กำหนด ดังนั้น กรมสรรพากรควรออกแนวทางปฏิบัติของผู้มีเงินได้แต่ละประเภทให้ชัดเจนและควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทธุรกิจออนไลน์มีที่ประเภทระยะเวลาในการดำเนินกิจการต้องยื่นภาษีเมื่อไหร่ แหล่งที่มาของรายได้หลักควรมีการจัดเก็บและจัดการข้อมูลภาษีของตนอย่างไร และช่องทางการยื่นเสียภาษีควรดำเนินการอย่างไร เพื่อป้องกันการเสียภาษีที่ไม่ถูกต้อง เกิดความเป็นธรรมและนำมาซึ่งการรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์มีความเข้าใจที่เหมือนกันและยังสามารถสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับภาษีอากร ก่อให้เกิดการตื่นตัว การสนใจ และเต็มใจเสียภาษีของของผู้มีเงินได้และสามารถวางแผนภาษีตลอดจนกำหนดแนวทางในการบริหารการจัดการเก็บภาษีให้กับผู้เสียภาษีได้ในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้

1. ควรให้ความสำคัญกับเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้มีหน้าที่เสียภาษี เช่น กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่งมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนเฉพาะที่เห็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีโชนิติบุคคลมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ดังนั้น กรมสรรพากรควรจะต้องมีมาตรการที่ทำให้ผู้เสียภาษีเงินได้เข้าใจถึงเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กรมสรรพากรกำหนด หรือ การออกแบบฟอร์มการยื่นภาษีที่ชัดเจนและเข้าใจง่ายต่อผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้

2. ควรให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิประโยชน์ทางภาษี เช่น เงินบริจาคเพื่อการศึกษา การกีฬาสามารถลดหย่อนได้ หรือเงินได้จากการเล่นกีฬาหรือการให้เข้าทรัพย์สินกฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายได้ทั้งแบบเหมาและหักค่าใช้จ่ายได้ตามจริง ซึ่งสิทธิประโยชน์ทางภาษีต่าง ๆ หรือการหักค่าใช้จ่าย จะเห็นว่าย่าง

มีผู้เสียภาษีเกิดความสับสนและเข้าใจผิดค่อนข้างมาก ดังนั้น กรมสรรพากรควรมีการออกคู่มือเรื่อง
ของสิทธิประโยชน์ทางภาษีในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนสามารถดาวน์โหลดฟรีและยัง
สามารถทำให้ผู้มีเงินได้นำไปศึกษาหาข้อมูลได้ง่าย และลดภาระการติดต่อเข้าศูนย์บริการข้อมูลของ
กรมสรรพากรอีกด้วย

3. ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีเงินได้ทราบถึงเงินได้ที่ถึงเกณฑ์ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี
สามารถยื่นแบบ ภ.ง.ด.90/91 ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาทุกแห่ง การยื่นผ่านระบบ e-Filing
ซึ่งปัจจุบันผู้มีเงินได้ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีมากขึ้น การประชาสัมพันธ์ถึงผลดีของการยื่น
ภาษีผ่านช่องทางออนไลน์ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกไม่ต้องเดินทางไปยื่นที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่
สาขาและยังสามารถขยายระยะเวลาในการยื่นชำระภาษีได้อีกด้วย นอกจากนี้การชำระภาษีสามารถ
ชำระได้หลากหลายช่องทางไม่ว่าจะเป็นการหักผ่านบัญชี หักผ่านบัตรเครดิต หรือเคาเตอร์เซอร์วิส
 เป็นต้น

4. ควรให้ความสำคัญกับบทลงโทษทางภาษี กรณีจงใจแจ้งข้อความเท็จ หรือแสดงหลักฐาน
เท็จหรือฉ้อโกงเพื่อหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงภาษี เนื่องจากกรมสรรพากรมีปริมาณงาน
ค่อนข้างมาก การตรวจสอบจึงเป็นไปอย่างล่าช้า อาจทำให้เกิดช่องว่างในการจงใจในการยื่นแบบ
แสดงรายการที่เป็นเท็จได้ ดังนั้น กรมสรรพากรควรมีการตั้งทีมงานเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติหรือ
แหล่งที่มาของรายได้ของผู้เสียภาษีและมีการแจ้งให้ผู้มีรายได้ทราบถึงโทษที่จะได้รับหากเจ้าหน้าที่
ตรวจสอบพบมีการจงใจแจ้งข้อความที่เป็นเท็จ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการ
ปรับปรุงโครงสร้างภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือการออกมาตรการภาษีอากรใหม่ ๆ เกี่ยวกับภาษี
เงินได้บุคคลธรรมดา เช่น การหักค่าลดหย่อนเรื่องบุตร หรือการหักเงินบริจาคที่สามารถหักได้ เพิ่มขึ้น
2. ควรมีการศึกษาถึงทัศนคติ หรือความพึงพอใจของผู้เสียภาษีที่มีต่อการเสียภาษีเงินได้
บุคคลธรรมดาผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผ่าน
ทางอินเทอร์เน็ต